

DE KLEINE ANDREAS

september, oktober, november 2026
nieuwsbrief Lutherse Gemeente Rotterdam

‘Jullie zijn de stenen in de muren. En de belangrijkste steen, die het hele gebouw op zijn plaats houdt, is Jezus Christus’.

Efeziërs 2 : 20-22, Bijbel in gewone taal.

(Zie artikel over groot onderhoud van de Andreaskerk)

WELKOM IN ONZE ANDREASKERK!

Koffie na afloop in de Paardenkamer. Zie ook onze website.

- **Zondag 6 september**, 10.30 uur. 14^e na Trinitatis.
Ds. Mirjam Visser-Fuchs.
Opening seizoen, Heilig Avondmaal, 'Samen gemeente zijn'.
- **Zondag 13 september**, 10.30 uur. 15^e na Trinitatis.
Helen Florijn. Geestelijk verzorger.
Vm. pastoraal medewerker Lutherse Gemeente Rotterdam.
- **Zondag 20 september**, 10.30 uur. 16^e na Trinitatis.
Ds. Mirjam Visser-Fuchs. 'Samen geloven'
- **Zondag 27 september**, 10.30 uur. 17^e na Trinitatis.
Ds. Axel Wicke. Predikant PKN Noordwijk.
- **Zondag 4 oktober**, 10.30 uur. 18^e na Trinitatis.
Ds. Mirjam Visser-Fuchs.
Oogstdankfeest, Heilig Avondmaal, 'Samen vieren'.
- **Zondag 11 oktober**, 10.30 uur. 19^e na Trinitatis.
Ds. Hetty Brederoo. Predikant Lutherse Gemeente Utrecht.
- **Zondag 18 oktober**, 10.30 uur. 20^e na Trinitatis.
Ds. Roel Braakhuis. Emeritus predikant PKN.
Docent 'Leren van Luther'.
- **Zondag 25 oktober**, 10.30 uur. 21^e na Trinitatis.
Ds. Mirjam Visser-Fuchs en voorgangers Zeemanskerken en Duitse gemeente. Heilig Avondmaal. Zeemanskerkendienst.
- **Zondag 1 november**, 10.30 uur. 22^e na Trinitatis.
Ds. Rachel Wardenaar. Predikant PKN Veendam. Lid Lutherse Synode.
- **Zondag 8 november**, 10.30 uur. 1^e zondag van de Voleinding.
Ds. Mirjam Visser-Fuchs. 'Samen dienen'.
- **Zondag 15 november**, 10.30 uur. 2^e zondag van de Voleinding.
Ds. Margo Jonker. Predikant Lutherse Gemeente Zwolle.
President Lutherse Synode.
- **Zondag 22 november**, 10.30 uur. Eeuwigheidszondag.
Ds. Mirjam Visser-Fuchs. 'Samen in Gods toekomst'.

BIJ DE DIENSTEN

Ds. Mirjam Visser-Fuchs

‘Gods genade is genoeg’ – deze woorden vormen het fundament van ons nieuwe beleidsplan. Van september tot en met november onderzoeken we deze belofte, in een serie van vijf kerkdiensten rond dit thema. Aan de hand van verschillende Bijbelteksten staan we stil bij vragen, die ons als gemeente raken: Hoe geloven wij samen? Hoe vieren wij? Hoe dienen wij de mensen om ons heen? Wat draagt ons over de dood heen in Gods toekomst?

Openingszondag 6 september: ‘Samen gemeente zijn’

Op 6 september, de openingszondag, beginnen we deze serie met de vraag hoe we samen gemeente zijn. We vieren het Heilig Avondmaal en Dorien van der Deijl, onze nieuwe diaconaal werker (zie ook elders in deze uitgave), wordt met onze gemeente verbonden en gezegend. Na de dienst is er gelegenheid om met haar kennis te maken. Ook wordt het groot onderhoud van de kerk kort toegelicht. Daarna gaan we onder het genot van lekkere broodjes met elkaar in gesprek over ons nieuwe beleidsplan. Iedereen is van harte welkom!

De andere diensten rond ‘Gods genade is genoeg’

- 20 september: ‘Samen geloven’.
- 4 oktober: ‘Samen vieren’.
- 8 november: ‘Samen dienen’.
- 22 november: ‘Samen in Gods toekomst’ (Eeuwigheidszondag).

OVERDENKING

Ds. Mirjam Visser-Fuchs

Gods genade is genoeg

Deze zin vormt het fundament van ons nieuwe beleidsplan. De woorden zijn ontleend aan de tweede brief van Paulus aan de Korintiërs: *En hij heeft tot mij gezegd: Mijn genade is u genoeg, want kracht wordt in zwakheid volbracht.* (2 Korintiërs 12:9). Opmerkelijk genoeg schrijft Paulus deze woorden niet op een moment waarop alles goed gaat.

Hij heeft driemaal tot God gebeden om zijn 'doorn in het vlees' weg te nemen. Maar de doorn blijft. Gods antwoord is geen oplossing, maar een belofte: *Mijn genade is u genoeg, want kracht wordt in zwakheid volbracht*. Niet omdat zwakheid mooi is, maar omdat God juist daarbij trouw blijkt te zijn.

Ook wij kunnen denken, dat de toekomst afhangt van wat wij zelf voor elkaar krijgen. We willen grip houden en denken ook in de kerk gemakkelijk, dat de toekomst afhangt van onze plannen en onze inzet.

Misschien is dat wel een belangrijke vraag die het nieuwe beleidsplan ons stelt. Niet: krijgen we alles voor elkaar? Maar: durven we erop te vertrouwen dat Gods genade genoeg is?

Leidraad voor ons beleidsplan

Maarten Luther heeft dit diep verstaan. Wij leven niet van onze prestaties, ook niet als gemeente. Wij hoeven ons bestaan niet veilig te stellen door steeds meer te organiseren of betere plannen te maken. Wij leven van Gods belofte. Juist daarom kunnen we plannen maken: niet om de toekomst van de kerk veilig te stellen, maar om samen te onderzoeken, hoe Gods genade in ons midden zichtbaar kan worden.

De komende tijd gaan we als gemeente met elkaar in gesprek over ons nieuwe beleidsplan. Ik hoop dat we daarbij niet alleen spreken over wat we willen *doen*, maar ons steeds opnieuw laten leiden door de vraag: wat betekent het, dat Gods genade genoeg is? Welke ruimte geeft die belofte ons? Welke vrijheid? Hoe mag zij zichtbaar worden in de manier, waarop wij de komende jaren samen gemeente zijn?

PASTORAAT

Ds. Mirjam Visser-Fuchs

Pastoraal team

Dit jaar ligt een focus van ons beleidsplan op het pastoraat. Wij willen graag een groep mensen bij elkaar brengen, die met andere mensen contact houdt. Dat kan telefonisch, per beeldbellen of met huisbezoeken. We gaan onderzoeken, hoe we het onderlinge contact kunnen versterken en hoe we mensen kunnen bereiken, die nog niet in beeld zijn. Heeft u interesse om mee te denken? Dan nodig ik u van harte uit om contact met mij op te nemen.

Bezoek van uw predikant

Graag kom ik met u in gesprek. U helpt me, als u zich bij me meldt wanneer u graag een bezoek wilt. Dat kan om gewoon nader kennis te maken of om iets te bespreken wat u bezighoudt. Hartelijk welkom! Ds. Mirjam Visser-Fuchs (06-16374899, predikant@luthersrotterdam.nl).

ANDREAS HELPT

Bianca Groen Gallant, Sheila Lont, Arnold Filius-Van Nispen

Er is de afgelopen tijd achter de schermen van de Diaconie hard gewerkt en er staat dus veel te gebeuren. We delen hier graag met u de nieuwste ontwikkelingen en onze plannen voor de komende tijd!

Welkom aan onze diaconaal werker!

Het belangrijkste en meest heugelijke nieuws is de aanstelling van onze diaconaal werker Dorien! Met haar komst zetten we een mooie stap voor de versterking van de verbinding tussen onze kerk en de wijk. Elders in deze uitgave van *De Kleine Andreas* stelt Dorien zich aan u voor, dus sla die pagina niet over! In de dienst van zondag 6 september maakt Dorien kennis met onze gemeente.

Waar gaan we mee aan de slag?

Met Dorien in ons midden richten we ons de komende periode op drie concrete doelen:

- *Onderzoek van de wijk.* We gaan onderzoeken waar de daadwerkelijke behoeften liggen van de mensen in onze buurt. Waar is hulp of ondersteuning het hardst nodig?
- *Herziening van ons diaconaal beleid.* Met de inzichten uit de wijk gaan we ons diaconaal beleid opfrissen en scherpstellen voor de toekomst.
- *Start van kleine projecten.* We gaan niet alleen praten, maar ook doen! Op korte termijn starten we een aantal kleinschalige projecten in de kerk, voor de buurt.

Denk mee in de WhatsApp klankbordgroep!

Om te waarborgen, dat onze plannen aansluiten bij wat er leeft, maar ook om ervoor te zorgen dat Dorien ergens terecht kan met haar vragen, hebben we een klankbordgroep opgericht. Om het voor iedereen laagdrempelig en praktisch te houden, is dat een WhatsApp-groep. In deze WhatsApp-groep leggen we af en toe een vraag, idee of voorstel aan u voor. U kunt op uw eigen moment reageren, meedenken of feedback geven. Zo kunt u, zonder veel tijd kwijt te zijn, toch heel waardevol bijdragen aan ons diaconale werk! Lijkt het u leuk om zo mee te denken of heeft u vragen? Doe met ons mee! Laat het ons weten via diaconie@luthersrotterdam.nl of spreek één van de diakenen aan. Samen hopen we zo nog meer te betekenen voor onze naasten!

EVEN VOORSTELLEN

Dorien van der Deijl

Hallo allemaal,

Graag stel ik mij via deze weg aan u voor. Ik ben Dorien van der Deijl en zal vanaf 1 september als diaconaal medewerker verbonden zijn aan de Andreaskerk. Naast deze nieuwe functie werk ik twee dagen per week op het Stanislascollege in Delft als coördinator identiteit, burgerschap en welbevinden. Ik haal veel voldoening uit werk waarin ontmoeting, zingeving en verbinding centraal staan.

Ik woon samen met mijn twee zonen in Rijswijk. In mijn vrije tijd ben ik graag buiten. Ik houd van wandelen en kamperen en ben lid van het beheerteam van het scoutingkampeerterrein Bieslandse Bos in Pijnacker. Daarnaast ben ik actief lid van de 1 April Vereniging in Den Briel.

Ik kijk er enorm naar uit, om u allemaal te ontmoeten en samen aan de slag te gaan. De komende tijd wil ik vooral luisteren, kennismaken en onderzoeken welke behoeften er leven in de wijk. Daarbij zie ik het als een mooie opdracht om de verbinding tussen de kerk en de wijk te versterken. Uw ervaringen, ideeën en visie zijn daarbij van grote waarde. Daarom hoop ik u geregeld te ontmoeten en met u in gesprek te gaan. Samen kunnen we ontdekken, waar we van betekenis kunnen zijn voor elkaar en voor onze omgeving. Ik zie uit naar een fijne samenwerking. Tot ziens in de Andreaskerk!

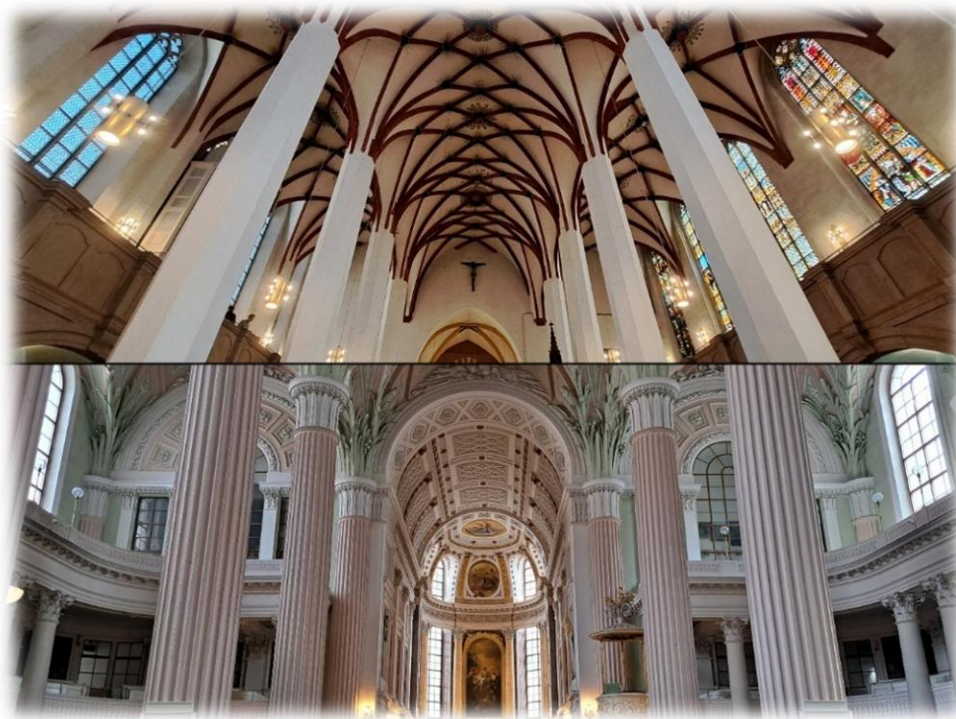
Hartelijke groet, Dorien van der Deijl.

DOOR DE OGEN VAN ANDREAS

Andries Ponsteen

Stad van Luther, Bach of.....?

Andreas was deze zomer een aantal dagen in Leipzig. Dat is door haar roerige geschiedenis een 'ingewikkelde' stad. Ga maar na: bakermat van het protestantisme, werkplek van Bach, tweede stad van voormalig Oost-Duitsland en startplaats van de laatste etappe van diezelfde DDR. Uiteraard zijn er sporen van Luther. De Thomaskerk bijvoorbeeld, waar hij in 1539 een feestpreek hield ter gelegenheid van de officiële invoering van het Lutheranisme. Of, om iets van nu te noemen, de Martin Luther autoweg rondom de binnenstad. En Bach? Die werkte hier immers van 1723 tot zijn dood in 1750? Die kun je ook vinden, maar dan moet je wel wat fantasie hebben. Veel van de plekken waar hij leefde en werkte, bestaan niet meer of zijn onherkenbaar veranderd. Natuurlijk zijn er de Thomaskerk en de Nicolaikerk. In de eerste is Bach (her)begraven, in beide kerken klonken talrijke cantates van hem. Maar de Thomaskerk stelde me een tikje teleur. Die is in de 19^e eeuw zo verbouwd, dat er weinig origineels uit Bachs tijd meer is. Bij de grootste componist aller tijden verwacht je bovendien een kathedraal, geen middelgrote dorpskerk. De Nicolaikerk dan? Hier is Bach nog minder. Die kerk is na zijn dood onherkenbaar verbouwd in classicistische stijl.

De Thomaskerk en de Nicolaikerk. Wel anders dan Bach ze gekend heeft.

De concurrentie is ook hevig

Nu is de concurrentie om de gunst van de bezoeker ook hevig. Leipzig is de stad van Felix Mendelssohn, Richard Wagner, Robert Schumann, van beroemde muziekuitgeverijen, van het befaamde Gewandhaus. Een brede en rijke muziekcultuur dus. Er is een schitterend modern museum voor beeldende kunst. Het recente politieke verleden is ook een blikvanger. Leipzig fungeert van 1949-1990 naast Oost-Berlijn feitelijk als hoofdstad van de DDR. De Nicolaikerk doet dan opnieuw van zich spreken, nu als hard van groeiend verzet tegen de DDR. Haar maandagavondgebed mondt uit in een opstand van honderdduizenden Oost-Duitsers. In 1989 valt De Muur in Berlijn en komt er een einde aan de DDR. Leipzig is dus veel meer dan Luther en Bach. Maar gelukkig kon ik op 28 juli een concert ter herdenking van Bach bijwonen, in zowel de Nicolai- als Thomaskerk. Koperblazers strooien - tijdens de wandeling van de ene naar de andere Bachkerk - vanaf de toren van de Thomaskerk een aantal Bach-toppers over de stad uit. Zelfs het slotkoraal van de Johannespassion wordt door de volle terrassen beneden respectvol aangehoord en beloond met applaus. Dat zie ik in Nederland niet snel gebeuren. Op zo'n moment is Leipzig toch weer even de stad van Bach. (O ja, nog wat anders: het mooiste gebouw van Leipzig ishet imposante neoclassicistische station uit 1915!).

VAN DE KERKENRAAD

Mies De Vries-Langelaar, Jeroen van Velzen

De Kerkenraad vergaderde

Begin juli kwam de Kerkenraad bijeen voor het zomerreces. Verschillende zaken stonden op de agenda over financiën en diaconie. De Kerkrentmeesters konden melden, dat het groot onderhoud van de kerkelijke gebouwen in juli eindelijk van start kan gaan. Verder was er van hen een voorstel, om de aanstelling van onze predikant van 70% naar 80 % uit te breiden, waarmee van harte werd ingestemd. Kerkrentmeesters zullen in de komende tijd de papieren voor toestemming van de Lutherse Synode en het breed moderamen in orde maken, zodat de uitbreiding bij de start van het nieuwe seizoen geëffectueerd kan worden. Tot slot van het agendapunt Kerkrentmeesters werd de jaarrekening 2025 van het Weeshuis vastgesteld. De Diaconie kon melden dat de sollicitatieprocedure voor de werving van een diaconaal werker is afgerond, zodat een geschikte kandidaat kon worden aangesteld. Zij zal tijdens de startzondag van het nieuwe seizoen worden voorgesteld aan de gemeente en worden ingezegend.

Vertrek Rudi Ruigendijk als ouderling-kerkrentmeester

Kort voor het zomerreces van de Kerkenraad heeft Rudi Ruigendijk aangegeven, dat hij om persoonlijke redenen zijn werkzaamheden als Ouderling-Kerkrentmeester per direct neerlegt. Als Kerkenraad betreuren wij dit ten zeerste. Rudi heeft altijd een gewaardeerde inbreng gehad in de vergaderingen en het werk van de Kerkenraad. Zijn deskundigheid op financieel gebied zal zeker gemist worden. Wij respecteren zijn besluit en danken hem voor al zijn inzet.

Tussenstand Kerkbalans 2026 en groot onderhoud Andreaskerk

Halverwege augustus was de tussenstand van Kerkbalans € 16.500.-. Voor het groot onderhoud van de Andreaskerk ontvingen wij € 2.675.-.

De Kerkrentmeesters willen alle gemeenteleden die een bijdrage hebben gegeven of hun bijdrage hebben verhoogd of een toezegging hebben gedaan, hartelijk danken. Door uw steun kan de Lutherse Gemeente Rotterdam bestaan! Dit jaar is er nog een financiële uitdaging door de kosten van groot onderhoud.

Momenteel hebben we nog een tekort van € 150.000.- te overbruggen. Heeft u nog geen bijdrage gedaan of toegezegd? Dan vragen wij u na te denken over de vraag wat u wilt en kunt bijdragen.

Uw bijdrage kunt u overmaken op rekening: *NL25 INGB 0000 047682 t.n.v. Kerkbeheer Lutherse Gemeente Rotterdam, o.v.v. 'Kerkbalans 2026'*. Omdat de kerk een ANBI-status heeft, kunt u de donaties van uw belastbaar inkomen aftrekken. Voor vragen of advies kunt u Jeroen van Velzen in de kerk aanschieten of contact opnemen via kerkbeheer@luthersrotterdam.nl.

Drie lutherse gastvoorgangers, drie mijlpalen

De Lutherse Gemeente Rotterdam kent een vaste kring van gastvoorgangers. Drie van hen bereik(t)en een mijlpaal in deze periode. Rachel Wardenaar werd op 14 juni in Veendam geordineerd als predikant door de president van de Lutherse synode, ds. Margo Jonker. Leuk feitje: Rotterdam was in augustus 2023 de eerste Lutherse gemeente waar zij voorging.

Van de Lutherse gemeente Rotterdam kreeg Rachel een blik met Rotterdamse koekjes: Maasstroompjes.

Rachel Wardenaar

Elsa Aarsen-Schiering had op zondag 9 augustus een bijzonder jubileum. Het was namelijk haar 50e dienst als gastvoorganger in de Andreaskerk! Zondag 23 juli 2006, nu dus 20 jaar geleden, was haar eerste dienst als gastvoorganger in Rotterdam. Naast voorgaan, leidde Elsa in de vacante periode ook het Leerhuis. We zijn blij dat Elsa al zo lang met onze gemeente verbonden is.

Elsa Aarsen-Schiering

Een andere gastvoorganger, Ilse Swart, wordt op 20 september geordineerd als predikant. Dit gebeurt, net als bij Rachel, door de president van de Lutherse synode, ds. Margo Jonker. Ilse gaat aan de slag in de Protestantse gemeente in Santpoort en Velsbroek.

Ilse Swart

Lutherroos gevonden en op nieuwe bestemming

Bij het opruimen van de kerkzolder vond onze kosterman Piet Postema een oude ijzeren Lutherroos. Uit navraag werd niet duidelijk, waar deze in het verleden kan hebben gehangen. Gelukkig draaien Piet en zijn schoonzoon Jan Steenwijk hun hand niet om voor een klus en hebben zij de Lutherroos laten stralen, geverfd en op een constructie aangebracht voor het raam van het kantoor in het Katharinahofje. De Lutherroos was het persoonlijk zegel van Martin Luther, door hem zelf ontworpen als een uitdrukking van zijn theologie en geloof. Sindsdien is de Lutherroos uitgegroeid tot het symbool van het Lutheranisme. (Zie foto op de titelpagina van deze *Kleine Andreas*).

ANDREAS ACTIEF **Ds. Mirjam Visser-Fuchs**

Leerhuis: wie is Ruth?

Vier ochtenden gaan we lezen in één van de mooiste kleine verhalen van de Bijbel: het boek Ruth. Een verhaal over hongersnood en verlies, maar ook over trouw, moed en liefde, die de grenzen van volk en familie overstijgen. Ruth, een vreemdelinge, kiest ervoor bij Noömi te blijven – ‘Uw volk is mijn volk, uw God is mijn God’ – en wordt uiteindelijk de overgrootmoeder van koning David. Een verhaal dat klein begint, maar ver reikt. We lezen, vragen door en ontdekken samen wat het ons vandaag te zeggen heeft.

Van harte welkom, ook als u nog nooit eerder bij het Leerhuis was! Telkens op donderdagochtend van 10:00-11:30 uur, in de Andreaskerk op 17 september, 8 oktober, 12 november en 10 december.

Leesclub: Bonhoeffer - waarom ik mij verzet

Tijdens de jaarwisseling van 1942 naar 1943 schreef Dietrich Bonhoeffer ‘Verantwoording’ (‘Rechenschaft’). Deze tekst is vertaald en van een essay voorzien door Kick Bras in het boek: ‘Waarom ik me verzet’ (Adveniat 2025). Enkele maanden voordat hij werd gearresteerd, dacht Bonhoeffer met deze tekst na over de vraag, waarom hij zich tegen het naziregime moest verzetten en welke verantwoordelijkheid een mens draagt in een bedreigende tijd. Eén van zijn uitgangspunten was, dat ons handelen niet alleen het heden raakt, maar ook de toekomst en de generaties die na ons komen. We lezen het boek stap voor stap en gaan met elkaar in gesprek. Iedereen is welkom!

Aanmelding graag bij ds. Mirjam Visser-Fuchs (bellen, Whatsapp, Signal: 06-16374899, predikant@luthersrotterdam.nl). Telkens op woensdagavond, van 20:00-21:30 uur in de Andreaskerk op 9 september (met een korte inleiding op Dietrich Bonhoeffer), 7 oktober, 4 november en 2 december.

Leesclub: Opstanding met littekens

Wat betekenen de wonden van Jezus voor de littekens die we met onszelf meedragen? Deze lezing door Mirjam Visser-Fuchs laat zien, hoe inzichten uit de traumapsychologie en de Bijbel elkaar verrassend raken. Aan de hand van onder andere het verhaal van Thomas, die de wonden van de opgestane Jezus wil zien en aanraken, staan we stil bij het wonderlijke gegeven, dat de opstanding de wonden niet uitwist. Jezus draagt zijn littekens met zich mee. Wat betekent het, wanneer ingrijpende gebeurtenissen sporen nalaten die zichtbaar blijven? Een avond over het kruis, de wonden, posttraumatische groei en de vraag hoe wij kunnen leven met wat ons heeft getekend. Van harte welkom op dinsdag 17 november van 20:00 uur-21.30 uur in de Fonteinkerk, Terbregselaan 3, 3055 TE, Rotterdam.

DE ANDREASKERK WEER (ALS) NIEUW

Jan Dirk Schouten

Werk in uitvoering: groot onderhoud

Eindelijk is het dan zover. Na het verkrijgen van de nodige vergunningen, het aanvragen van subsidies en de gunning van de opdracht aan de meest geschikte aannemer, kunnen de werkzaamheden voor groot onderhoud van onze kerk beginnen. In de week van 24 augustus worden steigers opgesteld. Dit is het begin van een omvangrijke operatie, waarbij de goten van de kerk en de daken van de bijgebouwen worden gerenoveerd en het interieur van de voormalige pastorie en beheerderswoning wordt opgeknapt.

De aannemer, maar ook wijzelf (Wout en Jeroen als kerkrentmeesters en ik als architect) hebben er zin in, om de mooie Andreaskerk op te knappen en te herstellen in oude luister. Als alle werkzaamheden uitgevoerd zijn, is het dak weer waterdicht en kan het vele jaren mee. Zo blijft de kerk een plek van ontmoeting en wordt de beheerderswoning opnieuw een plek om te wonen.

Wat gaan we doen?

De dakpannen zullen tijdelijk worden verwijderd, kapotte dakpannen worden vervangen. Het dakbeschot zal worden gecontroleerd op houtrot en voorzien van een ademende, waterkerende folie. Nieuwe houten tengels en regels worden aangebracht voor de herplaatsing van de dakpannen. Het zink- en loodwerk van de daken, schoorstenen en dakkapellen moet volledig worden vervangen. De koperen goten van de kerk worden voorzien van rekstukken, waardoor zij ruimte krijgen om uit te zetten en te krimpen tijdens de zomer en de winter. De zogenaamde ‘ezelsruggen’ met de geelbruine keramische tegels, aan de uiteinden van de kopgevels van de beheerderswoning en de bijgebouwen, zijn beschadigd en poreus. Hierdoor beschermen ze de gevels niet langer tegen de invloeden van het weer en zijn er op verschillende plekken lekkages ontstaan. De tegels zijn helaas niet meer te repareren. Ze zullen worden voorzien van koperen afdekkers, zoals ook eerder is gedaan bij het hoge kerkdak. Zie ook luthersrotterdam.nl/grootonderhoud.

DANKBAARHEID

Ingeborg van ‘t Hoogerhuys

Zondag 9 augustus

Het is zondagochtend 9 augustus 2026. Ik heb al gedoucht en ontbeten en breng de spullen naar de keuken. Het afwassen komt straks wel, na de dienst. Ik hou de klok in de gaten, want mijn zondagse ritueel staat op het punt te beginnen. Om even voor half elf komt mijn iPad op schoot, ik toets alleen maar de vier letters ‘Luth’ in en zie daar, ik heb verbinding met de Andreaskerk. Het prachtige orgelspel van Niels-Jan klinkt door de kerk, die mijn schoonvader in de na-oorlogse jaren heeft helpen bouwen. Hij heeft mij bij de geboorte van zijn eerste kleinkind gevraagd, om dat in de Lutherse kerk te laten dopen, wat ik gedaan heb, later ook een tweede kind. Toen heb ik de overstap gemaakt van de Nederlands Hervormde naar de Evangelisch-Lutherse kerk. Mijn man stierf vorig jaar en hij was degene die mij - weliswaar onregelmatig – op zondag naar de Heer Vrankestraat reed om samen de dienst bij te wonen. Ik voel me thuis bij de Rotterdamse Lutherse kerk en ben er mee verbonden.

Niet aanwezig, toch verbonden!

Mijn fysieke situatie laat mij niet meer toe om naar de kerk te komen. Daarom kan ik niet genoeg verkondigen en onderstrepen hoe belangrijk de streamingsdiensten zijn. Iedere zondag zit ik bij u in de kerk - op afstand weliswaar - en doe mee: ik zing mee, ik bid mee, ik lees mee, kortom ik leef mee. Elke keer als bij de voorbeden mijn naam genoemd wordt, krijg ik een brok in mijn keel, zo ontroert mij dat. Terugkomend op de dienst van vanochtend: mevrouw ds. Elsa Aarsen had het over 'Vrouwen in de Bijbel', een thema naar mijn hart. Geweldig, ik heb er met genoeg naar geluisterd. Tot slot memoreerde zij, dat zij vandaag voor de 50ste keer in onze Andreaskerk was voorgegaan. Zij heeft ons als kerkgangers en -kijkers nu al 20 jaar als plaatsvervangend voorganger gediend. Mooi, veel dank dominee! Tot slot altijd de prachtige, soms hemelse orgelmuziek van Niels-Jan, dat is genieten. Met een voldaan gevoel loop ik met mijn krukken naar de keuken, om koffie te zetten. Het was weer een mooie zondagochtend!

EN VERDER NOG.....

Mahalia Jackson (herleeft) in de Andreaskerk

Mahalia Jackson, een legende in de Gospelmuziek, herleeft in onze Andreaskerk op zondag 18 oktober, vanaf 15.30 uur. Dan brengt de bekende zangeres Denise Jannah, samen met haar trio, een selectie van de mooiste songs van de geliefde 'Queen of Gospel'. Denise vertelt u ook over het leven van Mahalia en u krijgt videobeelden te zien. U kunt reserveren via <https://www.ticketkantoor.nl/shop/MJ181026>

Leren van Luther 2027

In januari en februari 2027 vindt de cursus 'Leren van Luther' weer plaats in Rotterdam. Dit jaar is het thema *Hoe en waartoe verander je de kerk?* De kracht van Luthers weg naar hervorming. Wilt u zich daar eens in verdiepen? Dan is deze cursus iets voor u. Deze fysieke bijeenkomsten worden in meer Lutherse gemeenten georganiseerd. In onze Andreaskerk vinden ze plaats op dinsdagavonden van 19:30–21:00 uur, op 12 januari, 26 januari, 9 februari en 23 februari. Komt een avond niet uit? Dan kunt u online een inhaalbijeenkomst volgen op een later moment. Deelname kost slechts € 25,- per persoon voor de vier cursusavonden.

Aanmelden kan bij Evelien van Zoelen-Haas: evelienhaas@gmail.com. Meer informatie over de bijeenkomsten, de docenten en de online inhaalmomenten is te vinden op www.lerenvanluther.nl

Luthers Bruiloft op 5 juli.

COLOFON

**Redactie: Mies de Vries-Langelaar, Mirjam Visser-Fuchs, Andries Ponsteen
(eindredacteur/ 06 38466960)**

Bijdragen: Mirjam Visser-Fuchs, Arnold Filius-Van Nispen,
Dorien van der Deijl, Bianca Groen Gallant, Sheila Lont, Jan Dirk Schouten,
Ingeborg van 't Hoogerhuys, Andries Ponsteen, Jeroen van Velzen,
Mies de Vries-Langelaar.

Distributie: Greet Postema.
Andreaskerk, Heer Vrankestraat 51,
3036 LB, Rotterdam, 010-4222472
www.luthersrotterdam.nl